

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EESTIS

Nakkushaigused	2011. a		2010. a		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	0	0,0	1	0,07	
Salmonelloos	385	28,7	414	30,9	Vähenes 7,0% võrra
Rotaviirusenteriit	2287	170,7	1289	96,2	Suurenes 77,4% võrra
Norwalk-viirusnakkus	201	15,0	627	46,8	Vähenes 3,1 korda
Soolenakkuste summa	4535	338,4	3964	295,7	Suurenes 14,4% võrra
Meningokokknakkus	8	0,6	2	0,1	Suurenes 4 korda
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	49	3,7	18	1,3	Suurenes 2,7 korda
Leegionärihaigus	7	0,5	0	0,0	
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	12	0,9	5	0,4	Suurenes 2,4 korda
Leptospiroos	2	0,1	1	0,07	
Leetrid	7	0,5	0	0,0	
Malaaria (sissetoodud)	1	0,07	1	0,07	
Tuberkuloos	202	15,1	204	15,2	
HIV-nakkus	370	27,6	372	27,8	
HIV- tõbi	39	2,9	25	1,9	Suurenes 56% võrra
Puukentsefaliit	250	18,7	201	15,0	Suurenes 24,4% võrra
Lyme'i tõbi	2303	171,8	1721	128,4	Suurenes 33,8% võrra
Viirushepatiitid kokku	407	30,4	342	25,5	Suurenes 19,0% võrra
sh äge A-viirushepatiit	154	11,5	6	0,4	Suurenes 25,7 korda
äge B-viirushepatiit	16	1,2	23	1,7	Vähenes 30,4% võrra
äge C-viirushepatiit	17	1,3	34	2,5	Vähenes 2 korda
Teetanus	2	0,1	0	0,0	
Tulareemia	2	0,1	0	0,0	
Leepra	1	0,07	0	0,0	Eelmine haigusjuht registreeriti Eestis 2002. aastal

Soolenakkused

Võrreldes 2010. aastaga on haigestumine soolenakkustesse suurenenud 14,4% võrra, peamiselt tänu rotaviirusenteriiti haigestumise kasvule. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rotaviirusenteriit ja Norwalk-viirusnakkus) moodustavad soolenakkuste üldarvust 54,9% (2010. aastal – 48,3%). Haigestumine rotaviirusenteriiti suurenes 77,4% võrra, täpsustamata soolenakkustesse – 15,3% võrra (2011. a – 958 haigusjuhtu, 2010. a – 831 haigusjuhtu), *Escherichia coli* soolenakkusesse – 50,0% võrra (2011. aastal – 9 haigusjuhtu, 2010. aastal – 6 haigusjuhtu), *Yersinia enterocolitica* enteriiti – 19,0% võrra (2011.a – 69 haigusjuhtu, 2010.a – 58 haigusjuhtu), kampülobakterenteriiti – 8,6% võrra (2011. a – 214 haigusjuhtu, 2010. a – 197 haigusjuhtu). Haigestumine Norwalk-viirusnakkusesse vähenes 3,1 korda, muudesse täpsustatud soolenakkustesse – 39,1% võrra (2011. a – 145 haigusjuhtu, 2010. a – 238 haigusjuhtu), shigelloosi – 2,1 korda (2011. a – 22 haigusjuhtu, 2010. a – 46 haigusjuhtu),

salmonelloosi – 7,0% võrra, lambliaasi – 4,7% võrra (2011. a – 245 haigusjuht, 2010. a – 257 haigusjuhtu).

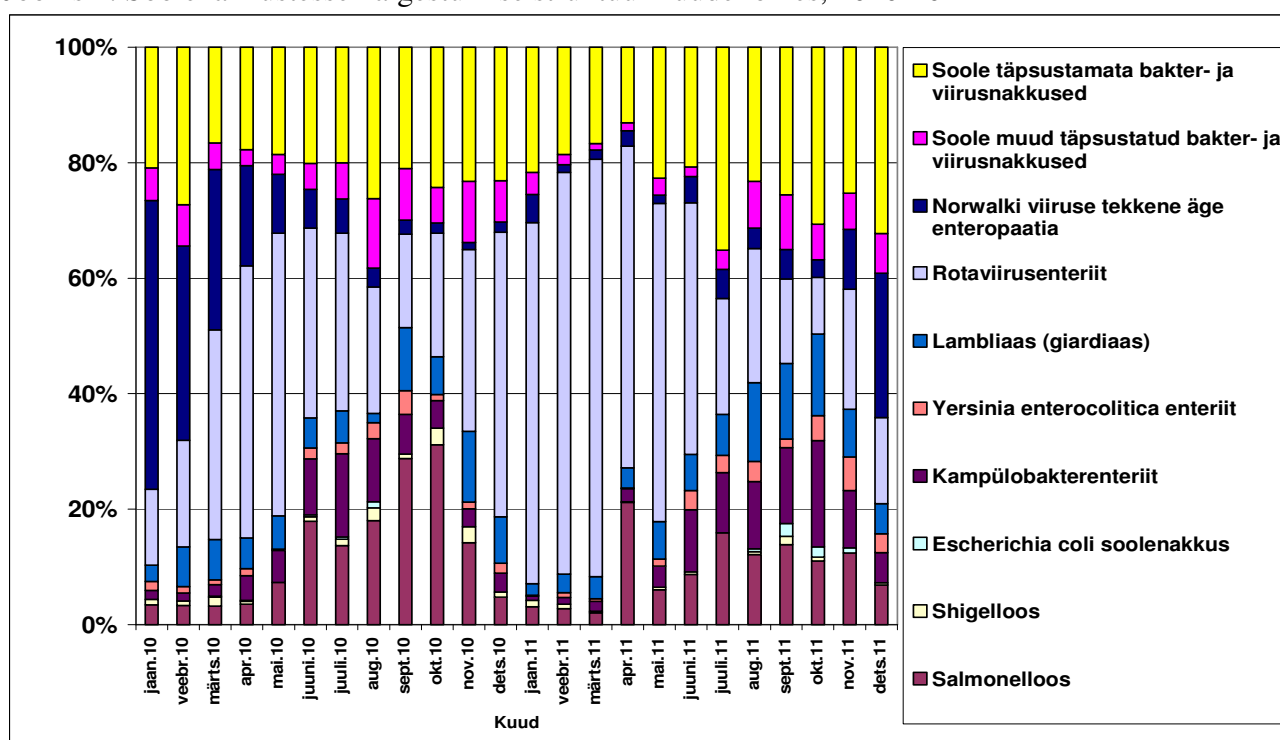
Salmonelloosi tekitajateks olid: *Salmonella enteritidis* – 60,0%, *Salmonella typhimurium* – 10,6%, *Salmonella infantis* – 5,7%, *Salmonella D grupp* – 15,8%, muud (harvaesinevad) salmonellad – 3,6%, tüpeerimata salmonellad – 4,2%.

Kampülobakterenteriidi tekitajaks oli *Campylobacter jejuni* 92,5%, *Campylobacter lari* – 0,5%, *Campylobacter coli* – 0,5%, *Campylobacter spp* – 6,5%.

Shigelloosi tekitajateks olid: *Shigella sonnei* – 36,4%, *Shigella flexneri* – 45,5%, *Shigella dysenteriae* – 9,1%, *Shigella boydii* – 4,5%, *Shigella spp* – 4,5%.

Muude täpsustatud soolenakkuste tekitajateks olid: adenoviirus – 63,4%, enteroviirused – 24,1%, *Proteus mirabilis* – 2,8%, *Clostridium perfringens* – 6,2%, *Aeromonas*, Astrovirus, *Citrobacter freundii*, *Clostridium difficile*, *Staphylococcus aureus* – a' 0,7%.

Joonis 1. Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2010-2011

Piisknakkused, sh vaktsiin-välditavad nakkushaigused

Meningokokknakkusesse haigestumine suurenes 4 korda, *Haemophilus influenzae* nakkusesse – 2,7 korda (on 2,7 korda suurenenud registreeritud kopsupõletike arv, invasiivsete haigusvormide arv on suurenenud 4 juhu võrra), sarlakitesse 2,1 korda (2011. a – 706 haigusjuhtu, 2010. a – 337 haigusjuhtu), pneumokokknakkusesse – 72,2% võrra (2011. a – 62 haigusjuhtu, 2010. a – 36 haigusjuhtu; kahekordistus registreeritud kopsupõletike arv, invasiivsete haigusvormide arv on suurenenud 1 juhu võrra), tuulerõugetesse – 46,4% võrra (2011. a – 8995 haigusjuhtu, 2010. a – 6146 haigusjuhtu), nakkuslikku mononukleoosi – 11,4% võrra (2011. a – 342 haigusjuhtu, 2010. a – 307 haigusjuhtu). Samuti suurenes leetrite ja leegionärihaiguse haigusjuhtude arv (2010. aastal ei esinenud). Haigestumine läkakõhasse vähenes 2,7 korda (2011. a – 478 haigusjuhtu, 2010. a – 1295 haigusjuht), muudesse viirusentsefaliitidesse ja –meningiitidesse – 4,6 korda (2011. a – 23 haigusjuhtu, 2010. a – 107 haigusjuhtu), mumpsu – 30,8% võrra (2011. a – 9 haigusjuhtu, 2010. a – 13 haigusjuhtu). Haigestumine tuberkuloosi on 2010. aastaga võrdne.

Haigestumine ülemiste hingamisteede nakkustesse suurenes 2011. aastal 17,4% võrra (2011. a – 178 856 haigusjuhtu, 2010. a – 152 383 haigusjuhtu), grippi – 4,2 korda (2011. a – 5488 haigusjuhtu, 2010. a – 1305 haigusjuhtu).

Gripp ja ülemiste hingamisteede viirusnakkused

Detsembris püsis ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumine jätkuvalt madalal tasemel.

Hingamisteede viirusnakkustesse haigestumise tõttu arstide poole pöördunute arv jäi alla varasemate aastate sama perioodi tavatasemest. Detsembri viimasel kahel nädalal vähenes haigestumine ennekõike laste seas ja selle põhjuseks võib pidada pikki pühi ja koolivaheaega. Sentinelsüsteemi andmetel hinnatakse gripi ja gripilaadsete haiguste haigestumise intensiivsust madalaks. Vanusrühmade järgi haigestusid enim kuni 5-aastased lapsed. Haigestumist vanuses 65 ja vanemate hulgas registreeriti vähem ja see püsib varasemate aastatega samal tasemel.

Haigestumised on peamiselt seotud paragripiviirusega, haigustekitajaks olid ka üksikud adeno- ja RS- viirused. Haigestumine nii ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse kui ka gripitaolistesse haigustesse püsis stabiilsel tasemel, laboratoorselt kinnitati Tartu Ülikooli Kliinikumi laboris seroloogilise meetodiga 4 A- ja üks B-gripiviirust ja 2 Pärnu haiglas PCR-meetodiga A-gripiviirust. Muudest viirustest suurenes laboratoorselt kinnitatud paragripi- ja RS-viiruse arv.

Hooaja domineerivat viirust ei ole võimalik määrata kuna positiivsete proovide arv on selleks liiga väike.

Summaarne haigestumine **viirushepatiitidesse** suurenes 19,0% võrra. Registreeritud A-viirushepatiitide arv suurenes 25,7 korda. Haigestumine ägedasse B-viirushepatiiti vähenes 30,4% võrra, C-viirushepatiiti – 2 korda.

2011. aastal registreeritud kroonilise B-viirushepatiidi osakaal moodustab 7,1% (29 haigusjuhtu) ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal – 46,6% (190 haigusjuhtu) registreeritud hepatiidide üldarvust.

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Haigestumine anogenitaalsetesse herpesviirusnakkustesse suurenes – 41,0% võrra, gonokokknakkusesse 61,5% võrra, klamüüdiannakkustesse – 1,5% võrra. Haigestumine süüfilisse on 2010. aastaga võrdne.

2011. aastal registreeritud **HIV-tõve** arv on suurenenud 56,0% võrra, avastatud **HIV-nakkuste** arv on 2010. aastaga võrdne.

Muudest nakkushaigustest: 2011. aastal registreeriti üks malaaria, kaks tulareemia, kaks leptospiroosi, 12 neerusündroomiga hemorraagilise palaviku, kolm listerioosi, kaks teetanuse, üks lepra ja 7 leegionärihaiguse haigusjuhtu. Haigestumine sügelistesse on vähenenud 8,0% võrra (2011. aastal – 986 haigusjuhtu, 2010. aastal – 1072 haigusjuht).

Puukentsefaliidi esimene haigusjuht registreeriti maikuus (2010. aastal registreeriti esimene haigusjuht aprillikuus). Võrreldes 2010. aastaga on haigestumine suurenenud 24,4% võrra.

Puukentsefaliiti haigestumine, 2011. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	25	6,3	3
Harjumaa	24	19,0	22
Hiiumaa	8	79,2	9
Ida-Virumaa	6	5,9	10
Narva	11	16,0	2
Jõgevamaa	2	5,4	3
Järvamaa	2	5,5	
Läänemaa	15	54,6	14
Lääne-Virumaa	4	6,0	
Põlvamaa	9	29,0	6
Pärnumaa	45	50,9	30
Raplamaa	6	16,4	5
Saaremaa	51	146,9	41
Tartumaa	17	11,4	5
Valgamaa	8	23,4	5
Viljandimaa	9	16,2	5
Võrumaa	8	21,1	4
Teadmata			85
Kokku	250	18,7	

Lyme'i tõppe (ehk puukborrelioosi) haigestumine suurenes 2011. aastal 33,8% võrra.

Lyme'i tõppe haigestumine, 2011. a

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Tallinn	435	109,1	54
Harjumaa	220	174,1	323
Hiiumaa	167	1654,0	179
Ida-Virumaa	26	25,8	38
Narva	42	61,1	13
Jõgevamaa	59	160,4	53
Järvamaa	67	185,4	42
Läänemaa	127	462,2	128
Lääne-Virumaa	56	83,4	60
Põlvamaa	74	238,7	67
Pärnumaa	151	170,7	88

Piirkond	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigusjuhud teadaoleva nakatumiskoha järgi
Raplamaa	120	327,2	125
Saaremaa	363	1045,4	301
Tartumaa	189	126,3	72
Valgamaa	20	58,6	21
Viljandimaa	159	285,7	98
Võrumaa	28	73,9	25
Kokku	2303	171,8	

Loomahammustuste arv vähenes 11,5% võrra (2011. a – 1771, 2010. a – 2002).

Inimesi hammustanud loomad:

koer – 1247 (70,4% juhtudest),

kass – 450 (25,4% juhtudest),

rott – 18 (1,0% juhtudest),

tuhkur – 8 (0,5% juhtudest),

hiir, kährik – 7 (à 0,4% juhtudest),

rebane – 4 (0,2% juhtudest),

nirk – 3 (0,2% juhtudest),

ahv, hamster, hobune, jänes, karu, mäger, poni, siga – à 2 (à 0,1% juhtudest),

hunt, kobras, küülik, metssiga, naarits, nahkhiir, ninakaru, orav, papagoi, vares – à 1 (à 0,05% juhtudest).

2011. aastal ei ole registreeritud kõhutüüfust, botulismi, difteeriat, kaasasündinud süüfilist, punetisi, toksoplasmooosi, trihhinelloosi, ehhinokokoosi.

Reisimisega seotud nakkushaigused Eestis (ajavahemik 01.01 - 31.12.2011. a)

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
Adenoviirusenteriit	3	Brasiilia 1, India 1, Hispaania 1
A-viirushepatiit	9	Egiptus 1, India 4, Soome 3, Valgevene 1
B-viirushepatiit	1	Türgi
Gripp	1	Sloveenia
Kampülobakterenteriit	19	Venezuela 1, Tai 2, Austraalia 1, India 3, Türgi 2, Hiina 1, Läti 2, Saksamaa 1, Ukraina 1, Venemaa 3, Prantsusmaa 2
Jersinioos	6	Egiptus 1, Rootsi 2, Soome 1, Saksamaa 1, Venemaa 1
Leetrid	5	Hispaania 2, Itaalia 1, Prantsusmaa 1, Soome 1
Läkakõha	2	Hispaania 1, Soome 1
H. Influenzae nakkus	1	Venemaa
Malaaria (<i>p.falciparum</i>)	1	Ghana

Meningokokknakkus	1	Läti
Nakkuslik mononukleosis	3	India 1, Venemaa 1, Itaalia 1
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	1	Venemaa
Noroviiruse nakkus	3	Brasiilia 1, Bulgaaria 1, Portugal 1
Pneumokokknakkus	1	Soome
Puukborrelioos (Lyme'i tõbi)	12	Soome 3, Rootsi 1, Norra 1, Tai 1, Saksamaa 2, Venemaa 3, Šveits 1
Puukentsefaliit	1	Venemaa
Rotaviirusenteriit	14	Egiptus 1, Türgi 5, Itaalia 1, Suurbritannia 1, Hispaania 1, Soome 2, Bulgaaria 2, Montenegro 1
Salmonelloos	23	India 3, Egiptus 8, Läti 3, Leedu 1, Soome 1, Türgi 4, Sri Lanka 1, Venemaa 1, Hispaania 1
Shigelloos	12	Egiptus 4, India 3, Brasiilia 1, Madagaskar 1, Kõrgõzstan 1, Tansaania 1, Etioopia 1
Sugulisel teel levivad klamüüdiahaigused	3	Soome 1, Kreeka 1, Türgi 1
Täpsustamata soolenakkused	10	Saksamaa 1, Soome 2, Türgi 5, Portugal 1, Egiptus 1
Tuulerõuged	1	Venemaa
Sügelised e skaabies	4	Soome 2, Malta 1, Hispaania 1
KOKKU	137	

Registreeritud rühmaviisilised haigestumised

A-viirushepatiidi olukord Eestis.

Detsembrikuu jooksul registreeriti 14 A-viirushepatiidi haigusjuhtu, neist Viljandimaa puhanguga seotud 10 ning Pärnumaal 4 haigusjuhtu.

Seisuga 31. detsember on aasta algusest registreeritud 154 A-viirushepatiidi haigusjuhtu.

Maakonniti: Viljandimaal – 116, Tallinnas – 15, Raplamaal – 7, Pärnumaal – 8, Harjumaal – 4, Lääne-Virumaal – 2, Tartu- ja Valgamaal üks haigusjuht.

Viljandiga seotud haigusjuhte kokku 134, neist Viljandimaal -115, Tallinnas -9, Raplamaal -5, Harjumaal -2, Pärnu-, Tartu- ja Valgamaal üks haigusjuht.

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE MAAILMAS

Gripi haigestumine Euroopas

Euroopa gripiseirevõrgustiku andmetel oli grippi haigestumise intensiivsus madal kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Registreeriti vaid üksikud grippi haigestumised, kuid positiivsete gripiviiruste leidude arv on hakanud kasvama.

Vaatamata sellele, et püsivat gripiviiruse levikut ei ole veel täheldatud üheski Euroopa Liidu liikmesriigis, on WHO ja ECDC eksperdid arvamisel, et sel hooajal domineerib suure tõenäosusega A-gripiviiruse tüvi H3N2. See tüvi on juba määratud domineerivaks Norras, Islandil ja Hispaanias. Gripi raskuste ja epidemioloogilise ohtlikkuse tase sõltuvad otseselt

gripiviiruse tüvest ning selle tüvega põhjustatud grippi haigestumise kulgu loetakse üsna raskeks, seda just sagedaste tüsistuste ning suremuse ohu tõttu.

Viimati oli hooajaline A(H3N2) gripiviirus ringluses 2009. a talvel, enne pandeemiat, mistõttu võib olla elanikkonna vastupanuvõime selle viiruse suhtes nõrgenenud.

Leetritesse haigestumine Euroopas

2011. a registreeriti EU ja EEA/EFTA riikides ligikaudu 31 000 leetrite haigusjuhtu, nendest 24-l juhul oli tüsistuseks entsefaliit ning neist 8 lõppesid surmaga. Haigestumus leetritesse on 2011. aastal võrreldav 2010. aasta tasemega, kuid on 3-5 korda kõrgem võrreldes aastatega 2007 - 2009.

Jätkeb leetrite puhang Ukrainas. Ajavahemikul november-detsember 2011. a registreeriti Ukraina lääneosas 1112 leetrite haigusjuhtu. Üks laps suri leetritest tingitud hingamispuudulikkusesse. Hõlmatus leetrite-vastase vaktsineerimisega Ukrainas on madal. 2010. aastal moodustas hõlmatus vaktsineerimisega (MCV1) 56,1% ja revaktsineerimisega (MCV2) 40,7%. Leetrite puhangud esinesid Ukrainas varem 2001. aastal (16 970 haigusjuhtu) ja 2006. aastal (42 724 haigusjuhtu). Võib oodata, et käesolev puhangus haigestub sama palju inimesi, kuna viimaste aastate jooksul on vastuvõtlike isikute arv tunduvalt suurenenud. 2012. aasta juunis toimuvad Ukrainas jalgpalli Euroopa Meistrivõistlused. Võib oletada, et leetrite levik muutub intensiivsemaks selle massürituse läbiviimise ajal.